

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Klasyfikacja terytorialna i typologie terytorialne

(2017/C 342/11)

Sprawozdawca: Mieczysław STRUK (PL/EPL), marszałek województwa pomorskiego

Dokument źródłowy: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet)

COM(2016) 788 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

COM(2016) 788 final

Artykuł 1

Zmienić punkt 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Artykuł 1</p> <p>W rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) art. 1 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Artykuł 1</p> <p>Temat</p> <p>1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia wspólną klasyfikację jednostek terytorialnych (NUTS), aby zapewnić gromadzenie, opracowanie i rozpowszechnianie porównywalnych danych statystycznych na różnych poziomach terytorialnych UE.</p> <p>2. Klasyfikację NUTS przedstawiono w załączniku I.</p> <p>3. Lokalne jednostki administracyjne (LAU), o których mowa w art. 4, uzupełniają klasyfikację NUTS.</p> <p>4. Siatki statystyczne, o których mowa w art. 4a, uzupełniają klasyfikację NUTS. Są one wykorzystywane do obliczenia typologii terytorialnych opartych na danych dotyczących ludności.</p> <p>5. Unijne typologie terytorialne, o których mowa w art. 4b, uzupełniają klasyfikację NUTS, przez przypisanie typów do jednostek terytorialnych.”;</p>	<p>Artykuł 1</p> <p>W rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) art. 1 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Artykuł 1</p> <p>Temat</p> <p>1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia wspólną klasyfikację jednostek terytorialnych (NUTS), aby zapewnić gromadzenie, opracowanie i rozpowszechnianie porównywalnych danych statystycznych na różnych poziomach terytorialnych UE.</p> <p>2. Klasyfikację NUTS przedstawiono w załączniku I.</p> <p>3. Lokalne jednostki administracyjne (LAU), o których mowa w art. 4, uzupełniają klasyfikację NUTS.</p> <p>4. Siatki statystyczne, o których mowa w art. 4a, uzupełniają klasyfikację NUTS. Są one wykorzystywane do obliczenia typologii terytorialnych opartych na danych dotyczących rozmieszczenia ludności i gęstości zaludnienia.</p> <p>5. Unijne typologie terytorialne, o których mowa w art. 4b, uzupełniają klasyfikację NUTS, przez przypisanie typów do jednostek terytorialnych.”;</p>

Uzasadnienie

Bardziej precyzyjne sformułowanie.

Poprawka 2

COM(2016) 788 final

Artykuł 1

Zmienić punkt 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
5) dodaje się następujące art. 4a i 4b w brzmieniu:	5) dodaje się art. 4a i 4b w brzmieniu:
(...)	[...]
Artykuł 4b	Artykuł 4b
Unijne typologie terytorialne	Unijne typologie terytorialne
[...]	[...]
3. Następujące typologie ustalane są na poziomie LAU:	3. Następujące typologie ustalane są na poziomie LAU:
a) stopień urbanizacji (DEGURBA):	a) stopień urbanizacji (DEGURBA):
— „obszary miejskie”:	— „obszary miejskie”:
— „miasta” lub „obszary gęsto zaludnione”,	— „obszary gęsto zaludnione”,
— „miasteczka i przedmieścia” lub „obszary o średniej gęstości zaludnienia”,	— „obszary o średniej gęstości zaludnienia”,
— „obszary wiejskie” lub „obszary słabo zaludnione”;	— „obszary słabo zaludnione”,
b) funkcjonalne obszary miejskie:	b) funkcjonalne obszary miejskie:
— „miasta” oraz ich „strefy dojazdu”;	— „obszary miejskie” oraz ich „strefy dojazdu”;
c) strefy przybrzeżne:	c) strefy przybrzeżne:
— „strefy przybrzeżne”,	— „strefy przybrzeżne”,
— „obszary inne niż przybrzeżne”.	— „obszary inne niż przybrzeżne”.
Jeżeli istnieje więcej niż jeden poziom administracyjny LAU w państwie członkowskim, Komisja (Eurostat) zasięga opinii tego państwa członkowskiego w celu określenia poziomu administracyjnego LAU, który należy zastosować przy przypisywaniu typologii.	Jeżeli istnieje więcej niż jeden poziom administracyjny LAU w państwie członkowskim, Komisja (Eurostat) zasięga opinii tego państwa członkowskiego w celu określenia poziomu administracyjnego LAU, który należy zastosować przy przypisywaniu typologii.
4. Następujące typologie i oznaczenia są ustalane na poziomie NUTS 3.	4. Następujące typologie i oznaczenia są ustalane na poziomie NUTS 3.

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>a) typologia obszarów miejskich i wiejskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony z przewagą obszarów miejskich”, — „regiony w okresie przejściowym”, — „regiony z przewagą obszarów wiejskich”; <p>b) typologia metropolitalna:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony metropolitalne”, — „regiony niemetropolitalne”, <p>c) typologia obszarów przybrzeżnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony przybrzeżne”, — - „regiony inne niż przybrzeżne”. 	<p>a) typologia obszarów miejskich i wiejskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony z przewagą obszarów miejskich”, — „regiony w okresie przejściowym”, — „regiony z przewagą obszarów wiejskich”; <p>b) typologia metropolitalna:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony metropolitalne”, — „regiony niemetropolitalne”, <p>c) typologia obszarów przybrzeżnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony przybrzeżne”, — „regiony inne niż przybrzeżne”; <p>d) typologia obszarów wyspiarskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony wyspiarskie”, — „regiony inne niż wyspiarskie”; <p>e) typologia obszarów górskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony górskie”, — „regiony inne niż górskie”; <p>f) typologia obszarów przygranicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony przygraniczne”, — „regiony inne niż przygraniczne”; <p>g) typologia populacyjna:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony słabo zaludnione”, — „regiony inne niż słabo zaludnione”, — „regiony starzejące się”, — „regiony niestarzejące się”, — „regiony wyludniające się”, — „regiony niewyludniające się”; <p>h) typologia obszarów peryferyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiony peryferyjne”, — „regiony inne niż peryferyjne”.

Uzasadnienie

Obszary o specyficznych uwarunkowaniach (geograficznych, gospodarczych, społecznych i demograficznych) będą mogły korzystać z odpowiednich wskaźników, by wspierać realizację polityk publicznych służących podejmowaniu stojących przed nimi wyzwań.

Poprawka 3

COM(2016) 788 final

Artykuł 1

Zmienić punkt 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>5) dodaje się następujące art. 4a i 4b w brzmieniu:</p> <p>[...]</p> <p>Artykuł 4b</p> <p>Unijne typologie terytorialne</p> <p>[...]</p> <p>5. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki zharmonizowanego stosowania typologii w państwach członkowskich i na poziomie Unii. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7.;</p>	<p>5) dodaje się art. 4a i 4b w brzmieniu:</p> <p>[...]</p> <p>Artykuł 4b</p> <p>Unijne typologie terytorialne</p> <p>[...]</p> <p>5. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi i regionami, określa jednolite warunki zharmonizowanego stosowania typologii w państwach członkowskich i na poziomie Unii.</p> <p>6. Typologie, o których mowa w punkcie 3 i 4 powyżej, mogą zostać uzupełnione o nowe typologie, jeżeli istnieje ku temu uzasadniona potrzeba wskazana przez państwa członkowskie lub przez Komitet Regionów i potwierdzona przez Komisję.</p>

Uzasadnienie

Obszary o specyficznych uwarunkowaniach (geograficznych, gospodarczych, społecznych i demograficznych) będą mogły korzystać z odpowiednich wskaźników, by wspierać realizację polityk publicznych służących podejmowaniu stojących przed nimi wyzwań.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR)

1. Podkreśla znaczenie europejskich statystyk regionalnych jako ważnego instrumentu na rzecz ukierunkowanego kształtowania polityki i użytecznego narzędzia pozwalającego zrozumieć skutki decyzji politycznych na konkretnych terytoriach oraz ilościowo je określić. Statystyki te są wykorzystywane w wielu różnych celach przez szereg użytkowników publicznych i prywatnych, w tym władze lokalne i regionalne. Zapewniają one obiektywną podstawę wspierania procesów decyzyjnych w wielu dziedzinach, w których podejmuje się publiczne działania – na przykład w zakresie wspierania MŚP oraz polityki innowacji, edukacji, rynku pracy, transportu, turystyki i różnych gałęzi przemysłu morskiego.

2. Potwierdza, że typologie terytorialne wynikające ze statystyk europejskich odgrywają istotną rolę w polityce regionalnej, gdyż mogą przyczynić się do podejmowania działań politycznych opartych na dowodach i do bardziej zintegrowanego podejścia terytorialnego odzwierciedlających różnorodność regionów UE.

3. Przyjmuje do wiadomości inicjatywę Komisji Europejskiej dotyczącą zmiany rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (rozporządzenie Tercet). Kodyfikacja tych typologii w jednym akcie prawnym mogłaby umożliwić zagregowanie danych dla różnych rodzajów terytoriów, zapewniając zharmonizowane i przejrzyste stosowanie istniejących metod – zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich. Nie może to jednak prowadzić do tego, że nowa klasyfikacja Tercet zostanie przełożona na zasady kwalifikowalności dla wszelkich kierunków polityki UE, w tym dla polityki spójności.

4. Stwierdza, że wniosek ustawodawczy dotyczący zmiany rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 jest zgodny z zasadą pomocniczości, ponieważ cel, jakim jest ustanowienie, koordynowanie i utrzymywanie zharmonizowanych klasyfikacji statystycznych do celów statystycznych na poziomie UE, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające samodzielnie. Z drugiej strony przestrzeganie zasady pomocniczości można zapewnić tylko wówczas, gdy typologie terytorialne będą ustalane w ramach intensywnego dialogu z państwami członkowskimi i regionami. Ponadto wniosek ustawodawczy zasadniczo nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów, przez co może być także uznany za zgodny z zasadą proporcjonalności.

5. Podkreśla potrzebę ściślejszego dialogu między krajowymi urzędami statystycznymi a władzami lokalnymi i regionalnymi w celu zadbania o to, by opracowując nową klasyfikację Tercet, należyte uwzględniono specyfikę społeczno-gospodarczą, przestrzenną i administracyjną poszczególnych obszarów.
6. Podkreśla znaczenie uwzględnienia specyficznej sytuacji terytoriów o szczególnych uwarunkowaniach geograficznych, gospodarczych, społecznych i demograficznych, które należy odpowiednio ująć w ramach europejskich statystyk regionalnych w świetle celu, jakim jest wzmocnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, jak to określono w art. 174 TFUE.
7. W związku z tym zwraca uwagę na:
 - a) art. 174 akapit drugi, w którym wskazano, że szczególną uwagę poświęca się obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takim jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie;
 - b) zieloną księgę w sprawie spójności terytorialnej (COM(2008) 616 final) oraz na towarzyszący jej dokument roboczy służb Komisji (SEC(2008) 2550), które wymieniają typologie terytorialne, takie jak regiony graniczne, regiony górskie, wyspiarskie i słabo zaludnione; typologie te zostały już wykorzystane w kontekście piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej (opublikowanego w listopadzie 2010 r.);
 - c) opinię KR-u w sprawie wyżej przytoczonej zielonej księgi (COTER-IV-020), w której wzywa się Komisję Europejską do pogłębienia badań w celu opracowania odpowiednich wskaźników dotyczących szczególnych problemów społeczno-gospodarczych różnych rodzajów regionów, takich jak obszary górskie, wyspy, obszary o niskiej gęstości zaludnienia i obszary przygraniczne, a także do znacznego udoskonalenia danych statystycznych oraz ich kartograficznej prezentacji, aby były zgodne ze stanem faktycznym;
 - d) opinię KR-u „Szóste sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej” (COTER-V-052), w której apeluje się o ściślejsze przestrzeganie postanowień art. 174 TFUE;
 - e) opinię KR-u „Wskaźniki rozwoju terytorialnego UE – wyjść poza PKB” (COTER-VI-009), w której zwraca się uwagę na niedobór informacji ilościowych na temat różnych terytoriów UE o specyficznych (geograficznych, środowiskowych, gospodarczych i społecznych) uwarunkowaniach, które wpływają na ich rozwój; ponadto proponuje się w niej, aby Komisja (Eurostat) przyjęła kategorie terytorialne określone w Traktacie, aby przyczynić się do odpowiedniego wdrożenia polityk UE o wymiarze terytorialnym;
 - f) opinię KR-u „Przedsiębiorczość na wyspach: wkład w spójność terytorialną” (COTER-VI/022), w której proponuje się dodanie wysp jako dodatkowej kategorii w ramach wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Tercet.
8. Ubolewa nad tym, że we wniosku Komisji przewidziano ograniczoną liczbę typologii terytorialnych i nie uwzględniono innych, już opracowanych i stosowanych typologii związanych z terytoriami o specyficznych uwarunkowaniach geograficznych, gospodarczych, społecznych i demograficznych, a mianowicie typologii regionów wyspiarskich, górskich, przygranicznych oraz regionów słabo zaludnionych i regionów najbardziej oddalonych. Przyjęcie typologii terytorialnych odzwierciedlających różnorodność i złożoność terytorialną w statystykach ma duże znaczenie dla tych regionów i pozwala je lepiej uwzględnić. W związku z tym zaleca włączenie odniesień do wyżej wymienionych typologii terytorialnych przy zmianie rozporządzenia Tercet z udziałem państw członkowskich i regionów.

Bruksela, dnia 13 lipca 2017 r.

Markku MARKKULA

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów